

עונג שבת ז"א

אור החיים הקדוש

סיפור תואם לפרשה | מאת ר. סעדה

r3235575@gmail.com

חידוש מתורת רבינו

ר' חיים הזקן, ונכדו - רבנו הקדוש

ומידי דברנו על חידוש שהביא רבנו משמו של "אדוני זקני" = סבו - ר' חיים הזקן, ראוי להזכיר את מה שהיה לרבנו עם סבו - שלמד ממנו תורה.

אפילה מוחלטת שררה בלילה ההוא ברחובות סאלי, רק חיים הקטן מתהפך על משכבו, הוא שומע קול בכי מהדהד בבית הקטן, ותוהה מיהו בעל בכי זה, הוא קם ממיטתו בזהירות, ולחרדתו רואה כי קול הבכי מגיע מחדרו הקטן של הסב הקדוש, "מדוע בוכה סבא באמצע הלילה?" הרהר לעצמו.

אכן, באותם רגעים עסק הסב באמירת תיקון חצות, חיים הקטן עמד והתבונן, מקשיב לתפילתו ולתחינתו המשתפכת של סבו, המתחנן לקב"ה למחר את הגאולה ולהשיב את שכנתו לירושלים עיר הקודש, ואף מעיניו הזכות זולגות להן דמעות, לאחר שסיים הסב את סדר תיקון חצות, התנער ממקומו ופנה להעמיק בלימודו עד שעלה השחר.

ומאז בכל לילה, היה חיים מתעורר למשמע קול הבכי, ומזיל אף הוא דמעות כמים לתוך כרו, ומבטיח לעצמו שכשיגדל יעשה ככל שביכולתו לזרז את הגאולה ולהביא את המשיח.

שנים עוברות, חיים כבר מצטרף לסביו מידי לילה באמירת תיקון חצות, ולאחר מכן שניהם הוגים בתורה הקדושה, בנגלה ובנסתר. זהו שורשי הקשר העמוק בין רבנו לבין סביו - רבי חיים הזקן.

רבנו מעיד כי רבי חיים הזקן הינו גדול הדור, והוא רבו המובהק, וכי בין ברכיו גדל ובחיקו שכב מיום היותו.

גם חכמי סאלי כתבו כי כל מה שידע רבי חיים הזקן - העביר ומסר לבניו. למרות שאת כל נכדיו לימד תורה, ניכר היה כי השקיע את רוב מאמציו בחיים הקטן, ולו מסר את רובי תורתו.

חיינו של רבי חיים הזקן היו רצופים מהמורות, בימיה הקשים של יהדות מרוקו, כאשר סבלו מחרפת רעב ומעלילות מצד השלטון, נאלץ גם רבי חיים הזקן לעזוב את סאלי, עירו ונחלתו, וגלה למכנס.

למרות הקשיים והתהפוכות, מעיד עליו רבנו כי "כל מקום גלה מורי הרב, שכניה עימו, זהו מושב בית המדרש... הצצתי וראיתי דבקותו בו יתברך, אפילו בעת סדרתו... וממנו למדתי קצת מעשים כטיפה מן הים".

תורה רבה הייתה על שולחנו של רבי חיים הזקן, כפי שמעיד רבנו ומעידים גדולים נוספים, אך גם גדולה לא נעדרה ממנו, אחיו, רבי שם טוב הנגיד לקח אותו כשותף בכל נכסיו.

והונו לא היה שמור לבעליו בלבד, רבי חיים הזקן פיזר צדקה ביד נדיבה לעניי עמו, עדות מרגשת בספר "דברי הימים של פאס" מספרת על שנות עוני ורעב כבד שעברו על היהודים, נפשות רבות מתות מרעב, ורק תרומותיו הנדיבות של רבי חיים הזקן אפשרו לקהילה היהודית לשרוד...

בנוסף לתרומותיו שהרים לכל אביו, עמד רבי חיים הזקן בראש בית הכנסת "צללח עטר" אותו בנה אחיו הנגיד רבי שם טוב, היכל תפילה מפואר זה היה בעיר סאלי, ושם גם הרביץ נכדו - רבנו - רבי חיים, תורה ויראת שמים טהורה לעדרים.

מנוחתו כבוד בבית הקברות בסאלי, שם נקבר בקדושה, לאחר שנפטר בשנת תפ"א זקן ושבע ימים.

{נר המערבי - עמ' טו-יח, לח, לט, באור החיים - עמ' 63, אור החיים - עמ' 13-5}

ה' נתרצה מקרבנותיו של נח אפילו שבעיקרם הם שייכים לו

וַיֵּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנְּיִיחָה וַיֹּאמֶר ה' אֶל לִבּוֹ לֹא אֶסְפֵּךְ לְקַלְל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעֵבֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לִב הָאָדָם רָע מִנְעֻרָיו וְלֹא אֶסְפֵּךְ עוֹד לְהַפּוֹת אֶת פֶּלְאֵי פִּי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:

מבאר רבינו הקדוש, שכוונת הכתוב להודיע לנו שאפילו שהקרבתו שהקריב נח הוא בעיקרו שייך לה' יתברך, כי כל נכסיו של נח הם נכסי שמים אשר ברא ה' בעולמו, אף על פי כן נתרצה ה' מכל קרבנותיו ובאמצעות הקרבתם התנדב ה' מעצמו להיטיב ואמר שלא יוסיף לקלל עוד את האדמה, ואף נשבע שלא יכרית עוד את כל בשר ולא יביא מבול. וכל זה מבלי שנח ביקש זאת מה', אלא כביכול ה' מעצמו נתרצה בדבר, וכאילו הקרבן שקיבל היה של נח ולא שלו.

ומבאר רבינו הקדוש, שעל פי הביאור הזה היה מפרש סבו {וכך התבטא רבינו עליו - 'מורי ורבי אדוני זקני זצ"ל'} את דברי רבותינו במסכת עירובין (סה.) וזה לשונם: 'כל המתפתה מיינו, יש בו מדעת קונו, שנאמר: וַיֵּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנְּיִיחָה, ע"כ. ופירש את דבריהם כך: שכל המתפתה מהיין שלו, כלומר שאם יגיש אליו האורח שהכניס לביתו כוס של יין מהיין ששייך לו, ובאמצעות זה יעשה בעל הבית את רצונו של האורח בלי שיבקש זאת ממנו, זה יורה שיש בבעל הבית מדעת קונו, דהיינו הקב"ה. כיוון שכך עשה ה' שנתרצה מקרבנותיו של נח אפילו שבעיקרם הם שייכים לו.

ובא הכתוב להודיענו שמי שהולך בדרך הזאת הוא הולך בדרכי של הקב"ה.

ומוסיף רבינו לבאר את המשך הכתוב שנתן טעם למה ה' לא יוסיף לקללם עוד: 'פִּי יֵצֵר לִב הָאָדָם רָע מִנְעֻרָיו', לכאורה צריך להבין מה הטעם שיצר לב האדם רע, לזה שהוא לא יכה את האדם? אלא שיש לבאר זאת על פי דברי הגמרא במסכת בבא קמא (לט.), שאומרת ששור האיציטדין שמיחדים אותו למלחמת שוורים ומלמדים ומסיתים אותו שייגח ויזיק, והוא נגח והמית אדם, הדין הוא שהשור פטור ממיתה, כי זה לא בא מיוזמתו ורצונו, אלא שהוא הוסת על ידי אחרים.

ובדרך זה מפרש רבינו את הכתוב: 'פִּי יֵצֵר לִב הָאָדָם רָע מִנְעֻרָיו', שהקדוש ברוך הוא מליץ זכות על האדם, שבשלוש עשרה שנותיו הראשונות לימי חייו יש לו רק יצר הרע, והוא מסיתו לעשות הרע בעיני ה' ומטביע בו טבע רע, ולכן לא יכעס הקדוש ברוך הוא על החוטא להמיתו, כי יש לו סיבה וטבע לחטוא. ולכן אמר ה': 'וְלֹא אֶסְפֵּךְ עוֹד לְהַפּוֹת אֶת פֶּלְאֵי פִּי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי'.

אולם טעם זה יועיל לאדם שלא ידונו אותו בהכאה דהיינו להורגו, אבל על כל פנים האדם ייענש על אשר אינו שומע בקול ה', כיון שיש לו יתרון על השור, כי הוא קיבל 'דעת' להילחם עם היצר הרע, ולעמול על עצמו לשנות את טבעו, למאוס ברע ולבחור בטוב, מה שאין כן השור.

{נח פרק ח פסוק כא}

מקורות ליבו לזיווג הגון, לאחר מכן נטל אבן שהייתה על המצבה, הניח בכיסו ושב לישיבה שלו.

למחרת בבוקר, לאחר התפילה, קראו לו בחורים לטלפון הציבורי. ההורים שלו היו על הקו ואמרו לו: "הציעו לנו לפני שעה הצעה טובה, על אף שאנו מכירים את המשפחה וזה מאוד מאוד נראה לנו, אנחנו צריכים כמה שעות לברר למה הם מסכימים לקחת בחור מבוגר?!... תהיה בסביבה, שנוכל לעדכן אותך בחדשות".

כבר באותו הערב ההורים נפגשו ביניהם וסיכמו על כספים ואז הגיעו לעיקר, התקשרו אל אבא שלי לבוא לפגישה, הוא נפגש לשיחה ארוכה, ולאחר מכן יצא והודיע להוריו שזה בסדר, וכיוון שגם הכלה הודיעה אותה הודעה להוריה, סגרו על השידוך במקום!

וכן, פחות מ-24 שעות מאז שהוא קיים את דברי הרב עובדיה לקחת אבן מקבר ה"אור החיים" הקדוש לסגולה, הוא מצא את עצמו הופך מרווק חסידי "מבוגר" לחתן צעיר, שמח ומאושר לבת 18 פחות חודש - אמי היקרה.

מובן שכבר למחרת מיהר לקבר של ה"אור החיים" להניח את האבן על מקומה ולהודות לבורא עולם על כך שבזכות הצדיק נושע. כמובן שהוא הגיע במוצ"ש לשיעור הקבוע של הרב עובדיה, ובישר לו בתום השיעור שהסגולה עבדה והוא מאורס.

הרב עובדיה לא ידע את נפשו, וחילק לו סטירות של אהבה שאיש אינו זוכר כמותן...

עברו 39 שנים מאז, להורי נולדו עשרה ילדים, ואני ביניהם, וכמו אבי, גם אני מצאתי את עצמי מגיעה לגיל 21 ועדיין רווקה...

והנה הסיפור שלי, שהתרחש שבוע וחצי לפני ל"ג בעומר תשע"ט, אבא שלי, שהיה קשור לרב עובדיה יוסף עד פטירתו ונהג ללכת באופן קבוע לשיעוריו, הפך למעשה לשכנו לאחר הפטירה, מאחר שאנו גרים בשכונה הסמוכה לקברו.

ובס"ד אבא שלי החליט שהוא יעשה שוב את הסגולה הזו שאמר לו הרב עובדיה יוסף, רק שהפעם הוא לא ילך לקבר ה"אור החיים" הקדוש, כי אם לקברו של מי שראה כמורו ורבו (חוץ מהאדמו"ר שלו) מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל.

היה זה יום שני. הוא הלך לציון של הרב עובדיה, שנמצא מרחק דקות הליכה מהבית שלנו, התפלל על הזיווג שלי, לאחר מכן נטל אבן מהקבר ושם בכיסו. באותו זמן הייתה הצעה מסוימת על הפרק, ולאחר שאבי שב מהקבר, הוא התקשר לחבר שלו, שגם כן מכיר את הבחור המוצע, לברר אצלו עליו.

החבר שואל אותו: "ולמה אתה שואל עליו?". "יש לי בת בשידוכים", הייתה התשובה. "נו, גם לי יש בן בשידוכים, אולי זה מתאים?" הייתה התשובה של החבר. שניהם החליטו לברר את העניין.

יום רביעי, בערב אני חוזרת מבני ברק, וכשהגעתי לבית הורי סיפרו לי על הבחור, ותוך כדי הדיבורים מתקשר אביו של הבחור ומבקש את המספר של "דור ישירים" שלי, ואבי נתן לו!

ביום חמישי בערב נערכה הפגישה, כשחזרתי מהפגישה, ידעתי שאין שום צורך בעוד פגישה - זה הבחור! חבל שתם למרות. אבי דיבר עם הבחור לאחר הפגישה, ומתברר שגם הוא רוצה לסגור ברוך ה'.

אבל אבא שלו היה בטיפול עד השעה אחת עשרה בלילה ולא יכול לדבר, חשבנו לדבר איתם מחר אבל בשעה אחת עשרה ורבע, אבא של הבחור מתקשר להגיד שאם שנינו רוצים - אז לא דוחים! הם גרים קרוב מאוד לירושלים, ותוך חצי שעה הם אצלנו.

בשעה אחת בלילה סגרנו ווארט! וביום שישי אבי בא כבר לציון של הרב עובדיה להחזיר את האבן - שלקח ביום שני, עוד לפני שעלתה הצעה.

זה הסיפור על גדול הדור המיוחד מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל, על הסגולה שלו - לקחת אבן מקברו של ה"אור החיים" הקדוש שהועילה בחייו לאבי, ולאחר פטירתו הועילה גם לי, ברוך ה'.

(עלון הידברות, גיליון 494, פרשת ויקהל פקודי תש"פ)

אני בת למשפחה חסידית. אבא שלי משתייך לחסידות ידועה, וככל חסיד, גם הוא קשור לאדמו"ר שלו.

בימי הבחורות שלו הוא התקשה מעט בשידוכים, הוא אמנם היה בגיל 22, אבל במושגים של החסידות שלנו נוהגים להינשא בגיל 18, כך שלחברים שלו היו כבר ילדים, והוא עדיין רווק. ומטבע הדברים, כיוון שרוב חבריו התחתנו, הוא מצא עצמו מתעניין בדברים חדשים, ובדרך לא דרך הוא הגיע לשיעור המפורסם של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל בבית הכנסת "היזדים".

היה זה לפני 40 שנה. באותם ימים, מראהו של בחור חסידי בשיעורו של הרב עובדיה לא היה נפוץ, אבל ברגע שאבי הגיע פעם אחת, הוא לא רצה לעזוב. מה שמשך אותו לשיעורים של מרן הרב עובדיה היה השילוב בין גאונותו ושליטתו המוחלטת בכל התורה כולה ליכולת שלו לתרגם הלכות מסובכות לשפת עם, תוך תיבול סיפורים מרתקים בצורה משובבת נפש, לעיתים מרגשת, ולעיתים מתובלת בהומור.

באחד משיעוריו, שהתקיים בתשעת הימים, דיבר הרב עובדיה זצוק"ל על מנהגי האבלות, ודיבר באופן נחרץ כנגד הנוהגים שלא להתרחץ בתשעת הימים, וטען כי "זה לא כבוד הבריות", וכו'.

ומי שהכיר את מרן הרב עובדיה יודע שלא הייתה לו שום כוונה להתבטא נגד אשכנזים, כך הוא היה מתבטא גם כלפי הלכות של פוסקים ספרדים חשובים עליהם חלק, הכול מתוך אהבה ומתוך רצון למשוך את לב השומעים, דבר שהצליח בו ללא ספק.

אבא שלי ישב והתגלגל מצחוק כמו כולם, אך מצד שני, חש את המבטים נעוצים בו, כי אם הרב עובדיה היה משתמש בבדיחות, הפעם הוא הרגיש שהוא הבדיחה, מסתבר שהרב עובדיה ברגישותו, קלט את הבחור האשכנזי שיושב בקהל, ומיד לאחר הדרשה אמר לעוזר: "תביא את הבחור האשכנזי שם עם הפאות, תגיד לו שיבוא אלי".

אבי ניגש אליו בחשש מה, והרב עובדיה אמר לו: "אל תפחד שצחקתי על אשכנזים, אני צוחק על כולם, זה לא בכוונה לפגוע". אבא שלי התרגש עד דמעות מכן שגאון כמו הרב עובדיה שם אלי לב, ואמר, "כבוד הרב, אני צחקתי כמו כולם, זה בסדר, מגיע לנו האשכנזים שיצחקו עלינו". המשפט שאבי אמר מצא חן בעיני הרב עובדיה, והוא העניק לו כמה סטירות חזקות של אהבה.

ואחר כך שאל: "למה באמת הגעת לפה לשמוע אותי?", ואבי ענה לו: "אני באתי פעם אחת, ומאז אני לא יכול להפסיק, אני אוהב מאוד את השיעורים של הרב". הרב עובדיה היה מרוצה מאוד, ובירך אותו בהצלחה בלימוד וביראת שמים.

אבא שלי החליט לנצל את ההזדמנות, ואמר: "כבוד הרב, אני צריך ברכה, כי אני לא מצליח למצוא זיווג". הרב הסתכל עליו ושאל: "למה בן כמה אתה?" אבי ענה: "22" והרב הוסיף לקול צחוקם של הסובבים: "חבל שלא באת בגיל 14. אתם החסידים מתחננים כבר מהעריסה. מה הלחץ?". "כל החברים שלי התחתנו", אמר אבא שלי, "כבר יש להם ילדים".

הרב עובדיה ראה שלא הצליח להצחיק את אבא שלי ואז פנה אליו: "אני אתן לך סגולה בדוקה, תלך עכשיו אל הקבר של האור החיים הקדוש זיע"א, תתפלל מכל הלב לזיווג, ולאחר מכן תיקח משם אבן שמונת על המצבה, ותבטיח שכאשר תיוושע - תחזיר את האבן לקבר".

אבא שלי הודה לו נרגשות ולא חיכה אפילו רגע אחד, הישר מ"היזדים" הוא לקח מונית לכיוון הקבר של ה"אור החיים" הקדוש, התפלל חצי שעה

קריאת קודש

אליך קורא יקר זכות הרבים תלויה בך
דע לך שבכל - 100 ש שאתה תורם אתה יכול
לזכות 1000 יהודים שילמדו בזכותך "אור החיים",
הביקוש לעלון עצום ואין לנו את היכולת לספק לכולם.
קח לך זכות בהפצת תורתו של ה"אור החיים הקדוש".
לפרטים - 0527149157
ניתן להקדיש שמות לע"נ לרפואה והצלחה.

**העלון מוקדש לע"נ
כל הנרצחים ע"י בני
עוולה הי"ד.
ומתחילים לשלום החטובים
ולרכואת הכצועים
ומחוקים את צה"ל שרודתי
הביטחון וכוחות ההצלה
ויהי רצון שנובה לגאולה
השלמה בקרוב חמש, אמן.**

לכולל 'אור החיים' ליל שישי

דרושים תרומות להחזקת אברכים.
עלות החזקת אברך לחודש 200 ₪
ניתן להעביר שמות לברכה.
לפרטים - 0527149157